РИСТИЋЕВА ПАЛАТА
НЕКАД И САД

Изградњом железничке станице отпочето је стварање богате урбане целине дуж Улице краља Петра (данашња Ул. Македонија) са бројним модерним објектима који су имали дућане, ресторане, хотеле и биоскопе. Међу значајнијим зградама поштованих и имућних скопских породица свакако је била и данас држећа Ристићева палата којом се, уједно, може и заокружити само језгро града Скопља формирано Народном банком, Официрским домом, чувеним кафанама Метропол и Маргер, хотел- рестораном Гранд и зградом Мацура.

Изградња палате за потребе познатог апотекара Владислава Ристића започета је 1925. године, а корисници су се могли уселити непуне две године касније. Сходно пословном опредељењу првобитног власника, на њој је била постављена и прва светлећа реклама аспирина бајер, који је лек Немачка морала одступити свету на коришћење због репарације за Први светски рат. Такође, палата је имала и ту част да се у њој још током извођења постави уопште први лифт у Скопљу, који је и данас у употреби.

Заслуге за ове уникатности треба приписати њеном пројектанту архитекти Драгутину Маслаћу (1875-1937), који се школовао у Београду и Минхену на међи 19. и 20. века и код кога се може увидети привржености академизму, сецесији, фолклоризму и неовизантијском стилу. У овим стиловима је пројектовао многе значајне куће и објекте на Обилићевом венцу и другим деловима центра Београда, као и бројне цркве широм Србије.

И чувена чачанска гимназија је изграђена по његовим нацртима, а већ од отварања је чест мотив на тамошњим разгледницама. Присуство његових објеката на картицама је настављено и у Скопљу, јер су се фигуре Асклепиона и Хигије, постављене на врху Ристићеве палате 1928. године нашле и на првој скопској поштанској разгледници, те тако ова палата у себи чува и носи и архитектонску и културну меморију града.

Њена конструкција је успела да одоли скопској поплави 16.11.1962. године, као и катастрофалном земљотресу 27.7.1963. године, те је данас симбол Скопља који уједињује многе генерације и догађаје.

Старији житељи града подсећају да се главном улицом одвијало и традиционално

шетање Скопљанаца свих узраста, популарно названо корзо. Улица је сваког дана, додуше - радним данима далеко мање него викендима, била препуна света, па су се људи који су хтели да купе нешто у дућанима у вечерњим сатима веома тешко пробијали кроз густи шпалир људи.

Корзо је започињало управо код Ристићеве палате, одакле се шетало скоро до железничке станице као по неком неписаном правилу: коловозом су се кретали одрасли, на тротоару код Ристићеве палате су били омладинци, поред ивичњака су шетали кандидати/киње за женидбу/удају, док су на супротном тротоару `владали` студенти и средњошколци. Део њих се и данас може срести у радњама које се налазе у приземљу овог маркантног здања, ретког преосталог сведока једне изузетно значајне епохе живота града Скопља.